

A francia mezőgazdasági miniszter évnyitó beszéde

Bruno Le Maire mezőgazdasági miniszter egy héttel a köztársasági elnököt követően január 26-án tartotta újévi köszöntőjét a szakma és az agrársajtó számára. Bevezetőjében a miniszter aláhúzta, noha 2010-ben a francia mezőgazdaság sokkal jobb évet zárt, mint az előző években, az ágazat egészéről továbbra sem lehet elmondani, hogy „túl van a nehezén”. Elsősorban az állattenyésztés helyzete problémás, aminek csak egyik oka a magas gabonaár, a strukturális problémák legalább olyan szinten okozói a kilátástalanságnak. A gazdálkodók továbbra is főleg az államtól várják helyzetük javulását, a szakminiszter viszont többször is kijelentette az elmúlt időszakban, hogy bár a minisztérium és személy szerint ő maga is mindent megtesz annak érdekében, hogy a helyzet javuljon, a gazdálkodók aktív szerepvállalása nélkül ez nem lesz elegendő.

Bruno Le Maire szerint a legfontosabb a gazdaságok versenyképességének javítása, amihez több tényező szükséges annak érdekében, hogy a francia gazdák a versenytársakkal – legfőképpen Németországgal – közel egyenlő feltételekkel jelenjenek meg a piacon:

- a munkabérre rakódó terhek csökkentése (a szezonális munkavállalók után fizetendő járulékok egy részének megszüntetésével évente mintegy félmilliárd euró marad a gazdánál),
- az energiaköltségek csökkentése, ideértve a közúti szállításra fordított kiadásokat – ez utóbbi esetében jelentős versenyképesség-javító tényező, hogy január vége óta 40 helyett 44 tonna össztömegű járműszerelvények közlekedhetnek az utakon, hasonlóan a legtöbb EU-tagországhoz,
- a gazdaságok modernizációjának folytatása, amihez jelentős állami segítség jár, elsősorban az állattenyésztésben, azon belül is a sertéságazatban.

A francia miniszter szerint mindez azért fontos, hogy a francia agrármodell a jövőben is megmaradjon, az ágazat pedig versenyképes legyen a globalizálódó világban is. A francia mezőgazdaság több tekintetben is stratégiai ágazat, így a foglalkoztatásban – az élelmiszeripar dolgozza föl a francia gazdák által megtermelt javak 70%-át – és az ország élelmiszerrel való önellátásában betöltött szerepén túl a külkereskedelmi mérleg javításában betöltött szerepe is nagyon fontos. Bruno Le Maire határozottan

állást foglalt amellett, hogy számukra nincs értelme a német modell alkalmazásának – ami a franciák olvasatában a minél alacsonyabb előállítási költségekre törekvő, közepes minőséget, de nagy mennyiséget termelő mezőgazdaságot jelenti. Helyette meg kell tartani a magas minőségi követelményeket is kielégítő, nagyon sok esetben minőségi árujelzőkkel is ellátott termékekre szakosodott mezőgazdaságot, ahol cél a magas termelői jövedelem szélsőséges ingadozásoktól mentes biztosítása. Viszont ennek érdekében, ha kell, végre kell hajtani az elengedhetetlen szerkezeti átalakításokat is.

Bruno Le Maire szerint a francia mezőgazdaság jövője szempontjából elengedhetetlen az innováció ösztönzése, a kutatás-fejlesztés és az ismeretátadás támogatása, valamint a biotechnológiai kutatások (értsd a GMO-k) társadalmi és politikai elfogadottságának biztosítása (azaz az ilyen fajták termesztésének engedélyezése). Ezzel együtt hitet tett amellett, hogy szükség van az intenzív gazdálkodás és a környezetvédelem szembeállításának megszüntetésére, valamint szükségesnek tartotta aláhúzni, hogy a biogazdálkodást a jövőben a jelenleginél is magasabb szinten fogják támogatni, mivel lehetőség lesz az uniós és a nemzeti támogatások együttes igénybe vételére is. A miniszter szerint a „biotechnológia eredményeinek alkalmazásával” nem csak magasabb hozamok és így a jövedelmi viszonyokra pozitívan ható termelékenység érhető el, de a kisebb vízigényű és/vagy szárazságtűrőbb fajták termesztésével csökkenthető a mezőgazdaság vízigénye (ami egyes vidékeken aszályos években jelentős konfliktusok forrása), a növényvédelem terén pedig csökkenthető a peszticidek fölhasználása és a környezet vegyszerterhelése. Bruno Le Maire úgy vélte, stratégiai hibát vét Franciaország azzal, ha ezen az álláspontján nem változtat belátható időn belül, ebben az esetben ugyanis menthetetlenül lemaradnak a versenytársakkal szemben – itt elsősorban az USA-t, Brazíliát és Kínát hozta föl példának.

Ami a termelők és a kereskedők közötti évtizedes vitát illeti, szerinte nincs értelme a két csoportot egymással szembeállítani, hiszen menthetetlenül egymásra vannak utalva, egyik nem létezhet a másik nélkül. Populizmusmentesen kell a valós problémát megoldani, olyan megoldást találva, ami mindkét félnek elfogadható. Ehhez a termelői oldalról hozzá kell, hogy tartozzanak a strukturális átalakítások, szükség van a termelői önszerveződés erősítésére és a termelők és földolgozók

együttműködésének fokozására. Utalva arra, hogy a jelenlegi magas gabonaárak mellett a termelői oldalon belül is vannak konfliktusok, de legalábbis komoly érdekellentétet (gabonaszektor és állattenyésztés) leszögezte: szükséges az ágazatok közötti hosszú távú beszállítói megállapodások megkötésére, hogy a szolidaritás elvét szem előtt tartva a magas gabonaárakból a takarmányárak emelkedésének kitett állattenyésztők is részesedjenek, vagy másként fogalmazva kiadásaik kisebbek legyenek, mint ha tisztán a piac törvényszerűségeinek lennének kitéve.

A francia miniszter elkötelezett a 2013. utáni erős KAP mellett. Szerinte ennek megtartása jóval túlmutat az 500 millió európai uniós fogyasztó érdekein. Meg kell tartani az elmúlt öt évtized közös agrárpolitikájából mindazt, ami továbbra is előremutató, „védhető”, de figyelembe kell venni a társadalom folyamatosan változó elvárásait és a globalizáció jelentette kihívásokat. Ahogy a társadalomnak is tudomásul kell vennie, hogy az uniós mezőgazdasággal szemben támasztott elvárásainak (pl. környezetvédelem, állatjólét, élelmiszer-biztonság), ára van, amit meg kell fizetni a gazdák felé - vagy a fogyasztóknak közvetlenül, vagy – mivel valójában össztársadalmi elvárásokról van szó, a KAP támogatási rendszere által. Ide tartozik a KAP „zöldebbé tétele” is, amit szerinte csak intelligensen, a gazdák és a társadalom érdekeinek egyidejű figyelembe vétele és a gazdasági realitások szem előtt tartása mellett szabad végigvinni. A jövő közösségi agrárpolitikájában továbbra is biztosítani kell a közös piaci szabályozó mechanizmusokat, szerinte a Bizottság legutóbbi elutasító álláspontja ellenére erre minden lehetőség adott, ennek szükségességét pedig számára mi sem bizonyítja jobban, minthogy az új holland agrárminiszter is emellett tette le a voksát.

A WTO/Mercosur tárgyalásokra utalva Bruno le Maire kijelentette, „ki kell végre nyitni a szemünket”, és tudomásul kell venni, hogy Brazília, India és Kína többé már nem fejlődő országok, hanem olyan gazdasági nagyhatalmak, akikkel csak a kölcsönös – és nem az egyoldalú – engedménynek alapján szabad tárgyalni. Ellenkező esetben az EU gazdaság- és kereskedelempolitikája felelőtlen és öngyilkos.

A francia G20-elnökség egyik prioritása a mezőgazdasági nyerstermék árak szélsőséges ingadozásának mérséklése és egy globális piacsabályozási mechanizmus bevezetésének kísérlete. Franciaország számára a kérdés különösen

fontos, hiszen a tunéziai – és most már egyiptomi – események és a 2008-as éhséglázadások réme a számára jelentős gazdasági érdekszférának tekintett Maghreb-országokban annál előbb, minél magasabbra szöknek a gabonaárak és így csökkennek a kiviteli lehetőségek. Szerintük kompromisszumos megoldás lehetne első lépésben az, ha legalább bizonyos országok irányában megszűnnének az exportot korlátozó intézkedések.

Utalva arra, hogy a tavaly novemberi kormányátalakítás óta Bruno Le Maire a területfejlesztésért és a kohéziós politikáért felelős miniszter elmondta, hogy a tárca számára a legfontosabb feladat a vidéki területek egymáshoz és a városi környezethez viszonyított egyenlőtlenségeinek felszámolása, a vidék népességmegtartó erejének biztosítása érdekében az alapvető szolgáltatásokhoz (orvos, iskola, internet) való hozzáférés azonos feltételek melletti biztosítása. Csak ilyen módon lehet megalapozni a vidéki területek gazdasági fejlesztését, ami elengedhetetlen a munkahelyteremtéshez és az adott földrajzi egységek gazdasági vonzerejének növeléséhez. Ezt szolgálja az a munka is, aminek keretében a DATAR¹ bevonásával év végéig elkészítik és Nicolas Sarkozy köztársasági elnöknek átadják azt a tanulmányt, ami a 2040-es év elképzelt francia vidék-képét vetíti előre.

Somogyi Norbert, Párizs

---

¹ A miniszterelnöki hivatalhoz tartozó, területfejlesztéssel foglalkozó tárcaközi szervezet (Délégation interministérielle à l'Aménagement du Territoire et à l'Attractivité Régionale, [DATAR](#))